
Aika 24.04.2025, klo 16:00 - 18:38

Paikka Maantiekatu 31, kokoushuone 1/Teams

Käsitellyt asiat

§ 8 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 9 Kokouksen pöytäkirjantarkastajat

§ 10 Ikääntyneiden palveluiden toimialueen talouskatsaukset 2025

§ 11 Satavoimaa omaishoitoon -hanke

§ 12 Vastine valtuustoaloitteeseen koskien Satakunnan hyvinvointialueen palvelusetelin pilotointia

§ 13 Silmäterveyden seurannan kehittäminen Satakunnan hyvinvointialueella, KD ja Kok., Sauli Ahvenjärvi, valtuustoaloite 11.12.2023

§ 14 Tiedoksi merkittävät asiat

§ 15 Muut asiat

Saapuvilla olleet jäsenet

Henna Kyhä, puheenjohtaja
Heli Sulkava, 2. varapuheenjohtaja
Tapio Ailasmaa
Simo Korpela
Anna-Maija Kotiranta
Tapio Laurila
Soile Ojala-Seppä
Anu Sallinen
Marjo Varjonen, varajäsen
Timo Lehtonen, varajäsen
Johanna Santanen, varajäsen
Hannaleena Vuorinen, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Jonna Santala, sihteeri
Jaana Männikkö, toimialuejohtaja, esittelijä
Susanna Peltomaa-Haapaniemi, taloussuunnittelija
Tarja Hagback, vastuuyksikön päällikkö §:t 11, 12, poistui 17:34
Pirjo Rehula, vastuualuejohtaja
Kerttu Hakonen, projektipäällikkö § 11, poistui 17:05

Poissa

Sari Seimelä, 1. varapuheenjohtaja
Satu Joensuu
Harri Lehtonen, aluehallituksen puheenjohtaja
Olavi Leppänen
Martti Lunden
Kaarina Ranne
Sari Rantanen
Miia Sjöman
Jukka Tuori
Jukka Uusitalo

Allekirjoitukset

Henna Kyhä
Puheenjohtaja

Jonna Santala
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Satakunnan hyvinvointialue 04.05.2025 klo 11:25. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Heli Sulkava

Tapio Ailasmaa

Pöytäkirjan nähtävänäolo
Yleisesti nähtäville www.sata.fi

Jaana Männikkö, toimialuejohtaja

§ 8**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus****Ehdotus**

Esittelijä: Jaana Männikkö

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittelyjärjestykseksi hyväksytään esityslista.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittelyjärjestykseksi hyväksyttiin esityslista muilta osin, paitsi pykälä 13 poistettiin ja lisättiin tämä tiedoksi merkittäviin asioihin.

§ 9**Kokouksen pöytäkirjantarkastajat**

Hallintosäännön 153 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Ehdotus

Esittelijä: Jaana Männikkö

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Heli Sulkava ja Jukka Tuori.

Päätös

Ikääntyneiden palveluiden lautakunta hyväksyi pöytäkirjantarkastajiksi Heli Sulkava ja Tapio Ailasmaa.

§ 10**Ikääntyneiden palveluiden toimialueen talouskatsaukset 2025**

SATAHADno-2025-284

Valmistelija / lisätiedot:

Susanna Peltomaa-Haapaniemi, susanna.peltomaa-haapaniemi@sata.fi

Liitteet

1 Talouden raportti 3-2025 Ikääntyneiden palvelujen lautakunta

Taloussuunnittelija

Susanna Peltomaa-Haapaniemi esittelee ikääntyneiden palvelujen toimialueen talouden toteuman 1-3/2025.

Ehdotus

Esittelijä: Jaana Männikkö

Lautakunta päättää:

- merkitä tiedoksi toimialueen talouskatsauksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 11**Satavoimaa omaishoitoon -hanke**

SATAHADno-2025-94

Valmistelija / lisätiedot:

Jaana Männikkö, jaana.mannikko@sata.fi

Liitteet

1 Satavoimaa omaishoitoon -hankkeen esitys

Projektipäällikkö Kerttu Hakonen esittelee Satakunnan hyvinvointialueella käynnistynyttä Satavoimaa omaishoitoon -hanketta.

Ehdotus

Esittelijä: Jaana Männikkö

Lautakunta päättää:

- merkitä tiedoksi Satavoimaa omaishoitoon -hankkeen esittelyn.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 12**Vastine valtuustoaloitteeseen koskien Satakunnan hyvinvointialueen palvelusetelin pilotointia**

SATAHADno-2024-10579

Valmistelija / lisätiedot:

Tarja Hagback, tarja.hagback@sata.fi

Heidi Hissa, heidi.hissa@sata.fi

Heli Ruohola, heli.ruohola@sata.fi

Liitteet

1 Satakunnan hyvinvointialueen palvelusetelipilotointi, valtuustoaloite 9.12.2024.pdf

Asian vireilletulo

Ikääntyneiden palvelut on saanut vastattavakseen valtuustoaloitteen koskien omaishoidon palvelusetelipilottia laaja-alaisen palvelusetelin käytön mahdollisuuksien selvittämiseksi. Ensimmäisenä allekirjoittajana Jami Toivonen.

Valtuustoaloitteessa mainitaan, että omaishoitoa tuetaan tällä hetkellä vain verollisena omaishoidon tuen palkkiona ja, että useimmilla muilla hyvinvointialueille on käytössään myös mahdollisuus verottomaan palveluseteliin omaishoitoa tukevana palveluna.

Palveluseteli parantaisi aloitteen mukaan omaishoitajien/ - hoidettavien edellytyksiä, koska palveluita voisi syntyä markkinaehtoisesti nykyistä enemmän sekä lähemmäs asiakkaita kuin mitä tarjolla olevat yhteiskunnan palvelut ovat.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Satakunnan hyvinvointialueen omaishoitoon kohdistuvan palvelusetelin tulisi olla mahdollisimman kattava ja siinä tulisi ottaa mallia Pohjois- Karjalan Siun sotessa käytössä olevasta mallista, missä palvelusetelillä voi hankkia muun muassa tukipalveluita, terapia- ja kuntoutuspalveluita, kotiin annettavia hoiva- ja hoitopalveluita ja lyhytaikaista asumispalvelua.

Vastine valtuustoaloitteeseen

Omaishoidon tuella tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuesta annetun lain 4 §:n mukaan omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kaksi vuorokautta kalenterikuukautta kohti.

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai terveyspalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta. (29.6.2016/511)

Hyvinvointialue ja omaishoitaja voivat sopia, että omaishoitaja pitää 1 momentissa tarkoitetun vapaansa useampana alle vuorokauden pituisena jaksena. Hyvinvointialue voi järjestää omaishoitajalle 1 momentissa säädettyä enemmän vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita. (8.7.2022/607)

Hyvinvointialueen on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vapaapäivien ja virkistysvapaan pitäminen eivät vähennä hoitopalkkion määrää. (8.7.2022/607)

Omaishoidon tuki on kokonaisuus, joka muodostuu tarvittavista palveluista hoidettavalle (esimerkiksi omaisen antama apu, kotihoito, päivätoiminta, kuntoutus, tilapäishoidon jaksot, henkilökohtainen apu), omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta ja lakisääteisistä vapaapäistä omaishoitajalle sekä omaishoitajan hoitotehtävää tukevista palvelusta (kotiin menevät hoitajat, valmennus, omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastus, 3. sektorin vertaisryhmät.

Hoitajalle järjestettävän vapaan tavoitteena on tukea omaishoitajan jaksamista ja sitä kautta varmistaa hoidon laatu. Lakisääteisten vapaiden aikana hoidon järjestelyyn vaikuttaa hyvinvointialueen käytössä olevat hoitovaihtoehdot ja hyvinvointialueella on viimesijassa oikeus päättää vapaan järjestämistavasta. Satakunnan hyvinvointialueella lakisääteisen omaishoidon vapaan aikainen hoito voidaan tällä hetkellä järjestää omaishoidon toimintaohjeen- ja myöntämisperusteiden mukaisesti ympärivuorokautisena lyhytaikaishoitona, sijaishoidon toimeksiantosopimuksella tai perhehoitona. Tapauksissa, joissa ei ole löydetty hoidettavalle sopivaa vapaiden järjestämisen vaihtoehtoa edellä olevista, on yksilöllisellä harkinnalla ostettu palvelua yksityisiltä palveluntuottajilta.

Lakisääteisen vapaan lisäksi yli 65- vuotiaiden asiakkaiden omaishoitoperheellä on Satakunnan hyvinvointialueella mahdollisuus omaishoidon kotiin menevien hoitajien palveluun. Palvelun tavoitteena on tukea omaishoitajan hoito- ja huolenpitotyötä. Käynnit voivat olla säännöllisiä, kertaluonteisesti sovittuja tai kriisitilanteisiin liittyviä käyntejä.

Omaishoitotilanteet ovat aina yksilöllisiä ja niiden kesto voi vaihdella suuresti. Omaishoitotilanne muuttuu hoidettavan ja hoitajan toimintakyvyn muuttuessa. Omaishoidon tuen sisältö tulisi sopeuttaa näihin muutoksiin. Jokaisella omaishoitoperheellä on hyvinvointialueella osoitettu omaishoidon tuesta vastaava työntekijä, joka tukee ja ohjaa omaishoitoperheitä erilaisissa tilanteissa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt kansalliseen hanketoimintaan terveyden edistämisen määrärahaa vuosille 2025–2027. Rahoituksesta on osoitettu varoja muun muassa omaishoitajien jaksamisen tukemiseen (6 500 000 euroa). Satakunnan hyvinvointialueen ikääntyneiden palveluiden omaishoito sai hankerahoitusta Satavoimaa omaishoitoon hankkeelle, joka alkaa 1.4. 2025. Hankkeen tavoitteena on parantaa kaikenikäisten omaishoitajien hyvinvointia ja terveyden edistämistä. Hankkeen aikana parannetaan omaishoitajien jaksamisen kannalta tärkeiden koulutusten ja valmennusten saatavuutta ja laatua, pilotoidaan uutta omaishoidon kotiin jalkautuvan palvelun toimintamallia ja kehitetään erityisesti kotiin annettavan perhehoidon omaishoitajavapaan palvelumallia. Lisäksi hankkeessa suunnitellaan yhdessä hankekumppaneiden (kuntien kulttuuri- ja liikuntatoimen) kanssa omaishoitajille suunnattua liikunta- ja kulttuurisetelitoimintaa sekä vertaistukitoimintaa (järjestöt ja vapaaehtoiset). Hankkeen yhtenä suurena painopisteenä on erityisesti omaishoitajan jaksamisen tueksi kehitettävä kotiin jalkautuva malli. Tällä toimintamallilla on THL:n arvion mukaan kansallista merkitystä. Lisäksi hankkeen aikana on tarkoitus ottaa käyttöön muun muassa etäpalveluita,

kulttuuriresepti ja digipalvelutarjotin. Hankkeessa luodaan myös rakenteet alueelliselle hyte- toiminnalle ja selvitetään eri tahojen mahdollisuudet omaishoitajan tukemiseksi. Satavoimaa omaishoitoon hankkeen toiminta ajoittuu vuosille 2025–2027.

Aluehallituksessa 12.11.2024 § 375 ja 3.12.2024 § 410 on käsitelty omaishoidon tuen tilannekuvaa ja omaishoidon tuen palkkioluokkia 1.1.2025 alkaen. Tuolloin omaishoidon tuen palvelusetelit olivat esillä keskustelussa, ja alkuperäisessä esityksessä on ollut nykyistä alemmat palkkioluokat, jolloin jäljelle jäävällä rahalla olisi voitu harkita palvelusetelivaihtoehdon pilotointia omaishoidon tuen vapaisiin. Omaishoidon tuen hoitopalkkioiden laskeminen ei kuitenkaan edennyt. Talousarvioon varattu määräraha ei riitä kattamaan korkeampia palkkiota ja palvelusetelipilotointia.

Lisäksi valtuustoaloitteessa ehdotettu palvelusetelimalli ei vastaa kaikilta osin omaishoidon tuen lain 4§, jossa todetaan, että hyvinvointialueen on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Jos esimerkiksi omaishoitaja valitsee palvelusetelillä hankittavia terapia- ja kuntoutuspalveluita hoidettavan hoidon järjestäminen muodostuu haasteelliseksi.

Yhteenveto

Satakunnan hyvinvointialueella on tällä hetkellä käytössä hyväksi havaittuja moninaisia käytäntöjä omaishoitoperheiden tukemiseksi, joita tuotetaan pääsääntöisesti omana toimintana. Keväällä 2025 alkava terveyden edistämisen määrärahalla rahoitettava Satavoimaa omaishoitoon hanke tavoittelee kaikenikäisten omaishoidon hyvinvoinnin parantamista ja hankkeen erityisenä vahvuutena näyttäytyy omaishoitajien jaksamisen tueksi jalkautuvien kotikäyntien mallintaminen ja arviointi, jolla on THL:n arvioin mukaan onnistuessaan kansallista merkitystä. Hanke on Satakunnan hyvinvointialueen omaishoidon tuen kehitystoiminnan keskiössä vuosina 2025–2027.

Omaishoidon tuki on harkinnanvarainen sosiaalipalvelu, joka on määrärahasidonnainen eli kyseessä ei ole palvelu, johon on subjektiivinen oikeus. Omaishoidon tuesta vastaava hyvinvointialue päättää, missä laajuudessa se järjestää omaishoidon tukea ja kuinka paljon se osoittaa talousarviossa varoja omaishoidon tukeen. Satakunnan hyvinvointialueella on valtakunnan tasoon nähden korkeat omaishoidon tuen hoitopalkkiot, ja talousarviossa osoitetut määrärahat ovat kiinni hoitopalkkioissa. Taloudellisen tilanteen vuoksi ei tällä hetkellä ole mahdollista aloittaa omaishoitoon kohdistettavaa palveluseteli pilotointia omaishoittoa tukevana palveluna.

Voimavaroja on tärkeä keskittää tässä taloudellisessa tilanteessa jo olemassa oleviin omaishoittoa tukeviin palveluihin, joihin omaishoidon tuen määräraha on jo varattu.

Ehdotus

Esittelijä: Jaana Männikkö

Lautakunta päättää:

- merkitä tiedoksi esitetyn vastineen ja ehdottaa, että aluehallitus merkitsee vastineen tiedoksi ja lähettää aloitteen ja vastineen aluevaltuustolle,
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin seuraavalla lisäyksellä: lautakunta katsoo, että palvelusetelin käyttömahdollisuuksia on tutkittava edelleen ja selvitettävä miten palveluseteli saadaan käyttöön.

Tiedoksi

Aluehallitus

§ 13**Silmäterveyden seurannan kehittäminen Satakunnan hyvinvointialueella, KD ja Kok., Sauli Ahvenjärvi, valtuustoaloite 11.12.2023**

SATAHADno-2024-1158

Valmistelija / lisätiedot:

Jaana Männikkö, jaana.mannikko@sata.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 11.12.2023, Silmäterveyden seurannan kehittäminen Satakunnan hyvinvointialueella

-

Ehdotus

Esittelijä: Jaana Männikkö

-

Kokouskäsittely

Asian esittelijä, toimialuejohtaja Jaana Männikkö peruutti ehdotuksensa. Asia poistettiin esityslistalta.

§ 14**Tiedoksi merkittävät asiat**

SATAHADno-2025-94

Valmistelija / lisätiedot:

Jaana Männikkö, jaana.mannikko@sata.fi

Liitteet

- 1 Yhteistoimintaneuvottelujen tilanne
- 2 Satakunnan Eläkeläisjärjestöjen Neuvottelukunta
- 3 Pöytäkirjan ote-Aluehallitus - 22.04.2025, Silmäterveyden seurannan kehittäminen Satakunnan hyvinvointialueella, KD ja Kok., Sauli Ahvenjärvi, valtuustoaloite 11.12.2023

- Liitteenä Yhteistoimintaneuvottelun tilanne
- Liitteenä Satakunnan Eläkeläisjärjestöjen Neuvottelukunta hyvinvointialueen organisaatiossa
- Liitteenä Silmäterveyden seurannan kehittäminen Satakunnan hyvinvointialueella, KD ja Kok., Sauli Ahvenjärvi, valtuustoaloite 11.12.2023

Ehdotus

Esittelijä: Jaana Männikkö

Lautakunta päättää:

- merkitä tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

§ 15**Muut asiat**

Muissa asioissa:

Ehdotus

Esittelijä: Jaana Männikkö

Ei muita asioita.

Päätös

Ei muita asioita.

Muutoksenhakukielto

§8, §9, §10, §11, §12, §13, §14, §15

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä lain hyvinvointialueesta 141 §:n nojalla oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.